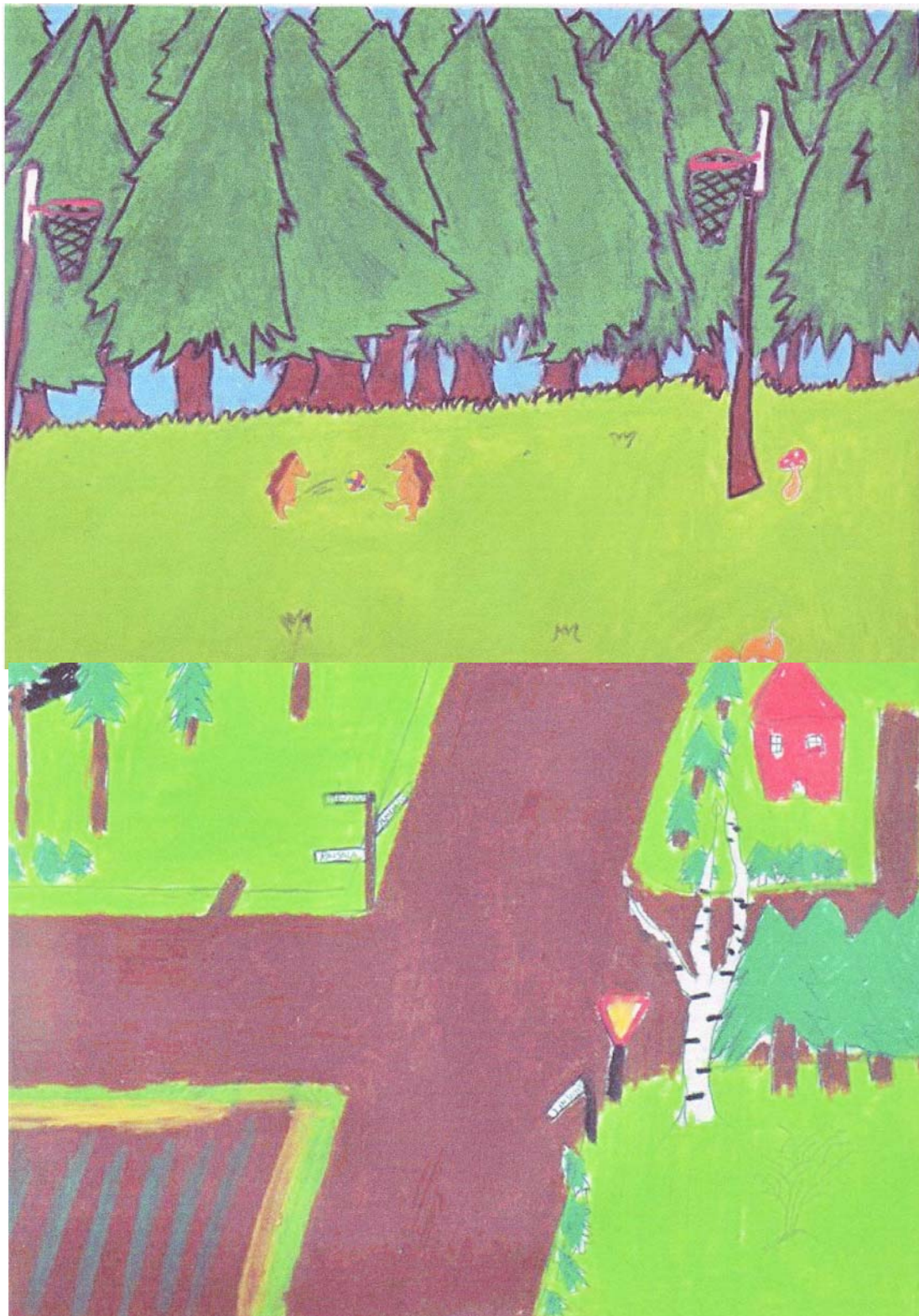

TUOMAALAN KYLÄSUUNNITELMA 2005 – 2013

TUOMAALAN KYLÄSUUNNITELMA

JOHDANTO	5
TUOMAALAN KYLÄN HISTORIAA	6
NELIKENTTÄANALYYSI: KYLÄN VAHVUUDET, HEIKKOUEDET, UHAT JA MAHDOLLI SUUDET	9
TUOMAALASSA TOIMIVAT YHDISTYKSET JA YRITYKSET	9
TUOMAALAN KYLÄYHDISTYS	9
<i>Kyläyhdistyksen vuosien 2002-2004 toiminta</i>	10
2002.....	10
2003.....	10
2004.....	11
TUOMAALAN MUUT YHDISTYKSET	11
<i>Tuomaalan Kyläyhdistys</i>	11
<i>Räisälän Pamaus ry</i>	11
<i>Tuomaalan Martat ry</i>	11
<i>Tuomaalan Maamiesseura ry</i>	11
<i>Tuomaalan Erä-Veikot ry</i>	11
<i>Kokemäen Karjalaiset ry</i>	11
<i>Räisälän Hevosjalostusyhdistys</i>	12
TUOMAALAN KYLÄN ALUEELLA TOIMIVAT JA ASUVAT YRITTÄJÄT	12
VUODEN 2005 KYLÄKYSelyn SATOA	12
TOIMINNAN PÄÄMÄÄRÄ - LOISTAVA TULEVAISUUS TUOMAALASSA	14
KYLÄKOULUN ALUE - KYLÄN SYDÄN	14
ASUKASHANKINTA	14
TUESTÖN KUNNON JA TURVALLISUUDEN EDISTÄMINEN	15
MAISEMAN VIIHTYISYYDEN JA VIRKISTYMAHDOLLISUUKSIEN EDISTÄMINEN	15
MUITA ESILLE TULLEITA EHDOTUKSIA	16
LÄHTEET	17

Johdanto

Tuomaalan kylä sijaitsee Satakunnassa Kokemäen kaupungin eteläosassa, n. 5-7 km päässä Kokemäen keskustasta. Tuomaalan kylä on ollut suurin siirtolaisten asuttama karjalaiskylä. Tuomaalan kylä on ollut asutuskylä, jonka maisemaa edelleen hallitsevat pellot. Maanviljelyksen lisäksi Tuomaalassa on paljon yritystoimintaa. Asutus on hajanaista kyläkoulun tuntumassa sijaitsevaa kyläkeskittymää lukuun ottamatta. Nykyään kylän seura- ja vapaa-aikatoiminta on hyvin voimakasta ja kylän elinvoimaisuutta pidetään ensiarvoisen tärkeänä. Kylän koulupiirin alueella on tällä hetkellä noin 120 taloutta ja noin 300 henkilöä.

On varmaa, että kaupungilla, valtioilla, tielaitoksella, yrityksillä, maatalousyrittäjillä, metsänomistajilla ja monilla muilla tahoilla on omia suunnitelmiaan, jotka koskevat Tuomaalan kylää. Näiden tahojen on kuitenkin syytä kuunnella, mitä kyläläiset haluavat oman kylänsä tulevaisuudelta. Ne eivät voi odottaa menestystä tulevaisuuden Tuomaalassa, olematta yhteistyössä asukkaiden kanssa. Kyläsuunnitelma on kyläläisten tahdonilmaisu oman kylänsä tulevaisuudesta. Se on paikallisen kehittämisen työkalu, jonka avulla kylä voi tosissaan ja määrätietoisesti lähteä toimimaan tärkeinä pidettyjen asioiden toteuttamiseksi. Tämän suunnitelman tarkoituksena on johdattaa kyläläiset toimimaan yhdensuuntaisesti yhdessä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Toisaalta tämä kyläsuunnitelma johdattakoon Tuomaalan sidosryhmiä ottamaan huomioon omassa toiminnassaan tuomaalalaisten mielipiteet ja tavoitteet yhteentörmäyksien välttämiseksi.

Aikoinaan siirtolaiset ovat saapuneet uuteen Tuomaalan asuinkyläänsä pienin eväin. Lähtiessään entisiltä kotiseuduiltaan evakuoimismääräyksen mukaan, pitkälle matkalle sai ottaa vain välttämättömimmän.

- Ensiksi: Mikäli on mahdollista, ota mukaasi viiden vuorokauden muona.
- Toiseksi: Talvella ota mukaasi riittävästi vaatetta ja mikäli mahdollista, tyhjän patjapussin ja peitehuovan. Talvella ota mukaasi lumivaipaksi soveltuva vaate.
- Kolmanneksi: Rahat, arvoesineet sekä arvopaperit.
- Neljänneksi: Muuta tärkeätä omaisuuttasi voit ottaa sen verran, että jaksat sen kantaa mukana, ottamalla huomioon noin 20 kilometrin päivämarssin.
- Viidenneksi: Polkupyörän ja talvella sukset tai potkukelkan. Vain sairaat, lapset ja vanhukset saavat käyttää hevosajoneuvoa, mikäli ei toisin ilmoiteta.

Vähästä on lähdetty ja paljon on jo saatu aikaan reilun 60 vuoden aikana. Yhteistyön ja hyvän yhteishengen ansiosta Tuomaalan kylän menestystarina jatkuu.

Kyläsuunnitelma on laadittu Karhuseudun Aktiiviset Karhukylät -hankkeen myötävaikutuksella. Kyläsuunnitelman laatimisessa ovat olleet mukana kylällä toimivat eri seurukset sekä kylän asukkaat.

Tuomaalan kylän historiaa

Kokemäellä sai alkunsa Tuomaalan kylä, kun vuonna 1940 Kokemäen Kartanon omistaja Erik Grönlund myi vapaaehtoisella kaupalla omistamansa Tuomaalan sivutilan valtiolle, joka puolestaan antoi sen Siirtoväen asutusasiain osastolle ASO:lle, käytettäväksi siirtoväen asuttamiseen. Tuomaalan tilalla oli maata noin 1900 ha, josta parempaa viljelysmaata katsottiin olevan noin 300 hehtaaria ja saman verran oli myös viljelyskelpoista maata. Viljelyskelpoinen maa-alue oli osin ojittamatonta, ala-arvoista pajukkoa, jota entisen omistajan aikana käytettiin joutokarjan luonnonvaraisena laidunmaana. Tilan silloiseen rakennuskantaan kuului kartanon kivinavetta, neljä työlästen asuintaloa samassa pihapiirissä, yksi sauna ja kymmenkunta suulia eri puolilla pelto- ja niittyaukeaa.

Lokakuun 26. päivänä 1940 sanomalehti Lalli on kertonut näin. "Kokemäelle on perustettu 142 pika-asutustilaa, joille kertyi peltoa ja viljelysmaata yhteensä 1572 ha." Tuomaalan alueelle perustettiin yhteensä 47 tilaa. Keskimääräinen tilakoko oli noin 10 ha peltoa ja 6 ha metsää. Tiloihin kuului myös 800 hehtaaria yhteismetsää Köyliön kartanon maista ja 250 hehtaaria Eurasta. Tuomaalan muodostui Suomen suurin yhtenäinen karjalaiskylä, josta monet perheet saivat uuden kodin.

Valtion taholta tehtiin asutussuunnitelmia nopeassa tahdissa. Niinpä jo vuoden 1940 lopulla ensimmäiset Tuomaalan asukkaat lumituiskussa kahlaten kävivät katsomassa heille kenties tulevia alueita. Lallin tekstissä 8.3.1941 kerrotaan, että Kokemäelle on jo 12 pika-asutustilalle nimetty asukkaat. Kaikkiaan 26 perheelle oli maaliskuussa 1941 jo maa-alue nimetty. Lalli myös julisti: "Luovutettujen alueiden väestö ei tarvitse armopaloja vaan oikeutta". Tästä alkoi Tuomaalan nousukausi.

Rovasti Martti Haapio kertoi Marttojen joulujuhlapuheessaan, miten sykhdyttävää oli nähdä Karjalaisten raivaavan ikiniityistä perheilleen viljelysmaata ja aloittavan uudelleen elämänsä, kun kaikki entinen oli menetetty. Huhtikuussa 1941 tilansa saaneet perheet alkoivat muuttaa Etelä-Pohjanmaalta Tuomaalaan. Osalle perheistä löytyi asunto paikallisen väestön vuokralaisina, mutta suurin osa tulijoista kuitenkin majoittui Tuomaalaan. Silloin elettiin todella ahtaasti ja vaatimattomasti, koska muuta mahdollisuutta ei ollut. Aluksi oli jokaisella ankara työtahti. Hankittiin rakennuspuita, jotta mahdollisimman pian päästäisiin oman katon alle. Siirtoväen taloihin oli olemassa 2-3 erilaiset tyyppiinrakennukset, joista voitiin valita mieluisin. Asutusneuvoja osoitti tulevat asutuspaikat. Ei tiedetty minkälaista maata asutuspaikoissa oli, mutta tyytyväisiä oltiin, kun maa näytti tasaiselta. Kesän 1941 aikana ensimmäiset uudet talot alkoivat nousta kylään ja tietojen mukaan Anni ja Simo Javanaisen talo oli ensimmäisenä vesikatossa.

Uudisraivaus kuitenkin keskeytyi jo samana vuonna, kun syksyllä 1941 asukkaat pääsivät palaamaan takaisin Karjalaan. Venäläiset olivat lyhyessä ajassa saattaneet Karjalan surkeaan rappiotilaan. Ilo oli kuitenkin lyhytaikainen, sillä seuraava kohtalon pyörän pyörähdys vei Karjalan lopullisesti. Silloin nousi Tuomaala jälleen arvoon arvaamattomaan. Tuomaalaan palattiin 1944 juhannuksesta alkaen. Entiset asukkaat olivat ikionnellisia siitä, että Tuomaala oli vielä olemassa. Tuomaalasta tuli 47 perheen uusi koti. Tuomaalassa rakennettiin hyvin tiiviisti vuodet 1945-1947, jolloin ei ollut työttömyyttä. Kanssaihmissä menttiin auttamaan niin rakennuksille kuin sadonkorjuuseen. Tuomaalasta tuli hyvin tiivis yhteisö ja koko Suomessakin ainutlaatuinen karjalaisen siirtoväen keskittymä. Kaikki perheet tulivat Räisälän pitäjistä, monet Kivipellon tai Näpinlahden kylästä.

Tuomaalassa oli Maanviljelysseuran toimesta jonkin verran jatkettu jo aloitettuja töitä. Viljelysmaat oli vuokrattu paikalliselle väestölle, mutta asukkaiden onneksi niitä ei oltu myyty kenellekään. Talot olivat vielä asuttamattomia ja keskeneräisiä. Tuomaalassa oli tuolloin vain yksi sauna. Se on vieläkin Suutarin pihapiirissä, mutta nykyisin se on pajakäytössä. Tietojen mukaan samalla lämmityksellä saunassa kävi noin 250 henkilöä. Saunan lämmitti kukin perhe vuorollaan. Saunamajurin kunnia-asia oli se, että löytyä

riitti kaikille. Polttopuita kului ainakin yksi motti kerrallaan ja vettä piti kantaa kymmeniä saavillisia. Saunan lämmitys piti aloittaa jo aamupäivällä ja miehillä ja naisilla oli omat saunavuorot. Ruuhkainen sauna-aika helpotti melko nopeasti. Asukkaat rakensivat ensihätänsä saunan omalle maalleen ja saunakamarista tuli monen perheen ensikoti. Keskimääräinen perhekoko oli tuolloin noin 6 henkilöä.

Tuomaalan ainoa tie kulki maantieltä Koivukujaa pitkin Kartanon alueelle. Siitä eteenpäin vain tilustie -karttatie polveili suuilta suuilille, mutta Käkkyrämännyltä ei Uudenniityn ja Nelostien suuntaan ollut tietä olemassakaan. Kun välimatka kuljettiin hevospelillä tietöntä mättäikköä myöten, niin "ei siin kärrilöis oikei tahtoniet kestää enempää leivät ko leivä tekijätkää".

Valkoinen talo kartanossa oli tiilestä rakennettu ja valkoiseksi rapattu talo, muonamiesten asunnoiksi tarkoitettu rakennus. Siinä oli 7-8 pientä asuntoa ja keskelle rakennusta oli tehty suuri leipäuuni. Kun sitten karjalaiset tulivat Tuomaalaan, oli talo hyvin täyteen asutettu ja kylän ainoa leipäuuni oli kovassa käytössä.

Tiet kylään tehtiin ilman koneellista apua asukkaiden hartiapankin ja hevostyövoiman avulla. Talojen hevoset olivat työssä mukana kaikki joutoajat, ja miehet sekä nuoremmat naiset lapioineen tekivät teitä ja kaivoivat ojia. Romantiikkakin kukki kylässä. Oman talon rakentamisen lomassa katseltiin työtätekeviä neitosia. Kulkiessaan majapaikan ja rakennuksen väliä erään nuoren miehen silmään sattui nuori, vaaleatukkainen nainen, joka oikein riuskasti raivasi pajukkoa polun varrella. Kasvoja ei oikein ehtinyt milloinkaan nähdä, sen ahteriston vaan, mutta sitten alkoi mielenkiinto herätä. "Pitäshä se nähhä se naamaki joskus". Varmaan ne siniset silmät ja punaiset posket tuli joskus nähtyä, koska vihkiäiset olivat jo vuonna 1943.

Alkuperäinen Koomanoja oli Tuomaalan kohdalla kovin vaatimaton liru. Asutuksen myötä myös ojitus oli välttämätöntä. Koomanojan ensimmäinen perkaus on tehty kokonaan lapiotyönä. Myöhemmin on sama oja kolmeen kertaan perattu konevoimin ja joka ojituksessa se on aina suurentunut puolella.

Alkuvaiheessa Tuomaalassa oli Pellonraivaus Oy:n muutamia koneita uudismaita raivaamassa, mutta erittäin paljon silloinen raivaajasukupolvi teki työtään hartiapankkiinsa luottaen. Kaikki saivat toimeentulonsa kylän alkuvaiheissa maataloudesta. Tuomaalassa oli Valtionavun turvin toiminnassa mukana myös ns. Koneapuyhtiö, jolta sai vuokrata maanviljelyskoneita. Käytössä oli kaksi piikkipyöräistä Fordson-traktoria, aurat, puimakone sekä hevosvetoisina aurat, äkeitä ja heittopyörä-perunannostokone.

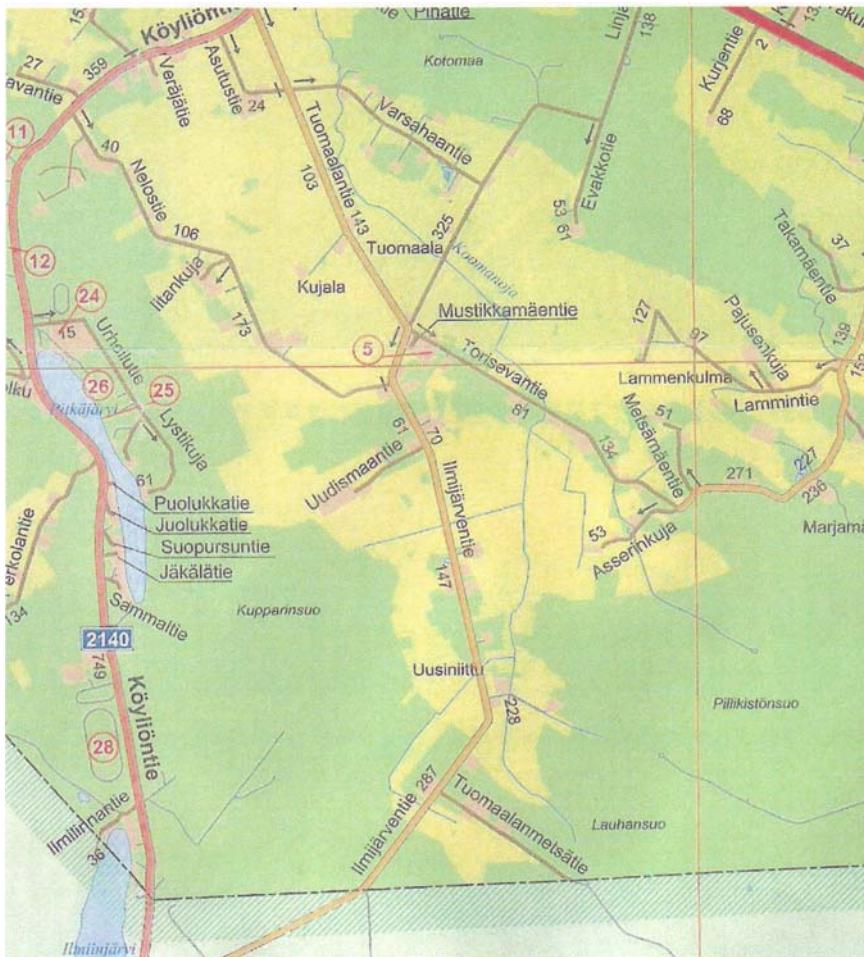
Monia vuosia koululaiset kävelivät Tuomaalasta aamuin illoin useiden kilometrien päähän Peipohjaan. Ensimmäinen koulu rakennettiin kylään vuonna 1950. Kaikki yli 50 oppilasta olivat siirtolaisia. Tämä koulu paloi salaman sytyttämänä vuonna 1988. Ensimmäisen koulun rakennustarpeet on kaadettu Tuomaalan yhteismetsästä ja talkootyönä ajettu hevosilla Mikko Potilan sahalle, missä ne on sahattu rakennustarpeiksi. Koulurakennuksen kellaritilat tasapohjaan asti urakoi Toivo Forsbergin rakennusryhmä. Puisen koulurakennuksen urakoivat veljekset Eino, Matti ja Vilho Karonen ja Alpo Pohjalainen. Pihalla olevan opettajien asunnon rakentajina olivat Porin puolesta tulleet miehet. Palon jälkeen uudelleen rakennettu koulu vihittiin käyttöön vuonna 1991.

Useita vuosia kylässä elettiin öljy-, kaasu- ja karbidilamppujen valossa. Vuoden 1950 lopulla alkoi sähkölinjojen rakentaminen kylään. Taas tehtiin paljon talkootyötä. Tarvittava kuparilanka haettiin hevospelleillä Harjavallan tehtaalta. Potilassa oli jo silloin sähkö olemassa ja sieltä johdettiin sähkölinja Marilan ohi koululle. Saman tien tulivat sähkövalot myös Pohjalaisen, Kuokkasen ja Oinosen taloihin ja toisen linjan myötä myös Ahvenkosken ja Rouhiaisien taloihin. Muu Tuomaala sai odottaa sähkövaloja vielä pari vuotta.

Oli moninkertainen helpotus kaikessa jokapäiväisessä elämässä, kun sähkö valona ja voimana saatiin kylään. Nyt perheet pääsivät hankkimaan sähköllä toimivia laitteita koteihinsa. Ensimmäisinä tulivat radiot. Eriäviä mielipiteitäkin syntyi, kun vuonna 1946 perustettu Tuomaalan Marttayhdistys oli ostamassa kylän ensimmäistä pyykinpesukonetta. Varsinkin vanhimmat miehet olivat kovasti vastaan.” Onks akat tulliet nii laiskoiks jot pyykkiiä ei enää kehtaa pessä ja ainakaa sähkö ei kannata sellasie mänettää”. Pyykkikone kuitenkin ostettiin vuokratyösköön vuonna 1955 tammikuussa ja vuoden sisällä oli jo parisenkymmentä pyykkikonetta hankittu perheisiin.

Monta Tuomaalan isäntää on joutunut kylän alkuaikoina myös käräjille. Katsottiin, että maataloustuotteiden luovutusvelvollisuus koskee myös asutustiloja. Asutusneuvojaakin tarvittiin todistamaan, että pellot ovat niin huonossa kunnossa, ettei niillä kasvanut mitään. Näin ollen isännät vapautettiin syytteistä.

Nykyisin kylässä asuu eri puolilta Satakuntaa ja Suomea tulleita ihmisiä, joten enää Tuomaala ei ole samalla tavalla karjalaiskylä, kuin alkujaan. Tuomaalan koulun piharakennuksen kaksi aiemmin opettajan asuntona ollutta huonetta on vuokrattu Räisälämuseolle, joka pitää vanhaa karjalaisperintöä yllä. Nähtävänä oleviin kokoelmiin sisältyy kirjallisuutta, valokuvia, karttoja ja esineitä, jotka kertovat vanhasta Räisälästä ja evakkomatkasta. Pellot ovat edelleen viljelyskäytössä. Kylässä viljellään eniten eri viljalajikkeita, perunaa ja sokerijuurikasta.

<p>Lukujen selitykset:
 5 Tuomaalan koulu
 11 Kokemäen seudun rauhanyhdistys
 12 Kooman kappeli
 24 Pitkäjärven vapaa-ajankeskus
 25 Pitkäjärven uimaranta
 26 SF-Caravan Kokemäen seutu
 28 Kokemäen ravirata</p> |
|--|

Kuva 1 Tuomaalan kartta (© Maanmittauslaitos, 425/MYY/05)

Nelikenttäanalyysi: kylän vahvuudet, heikkoudet, uhat ja mahdollisuudet

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> Kyläkoulun ja sen alueen kehittäminen monipuoliseksi harrastuskeskukseksi alueella, mm. leikkikenttä, leikkimökki, grillikota Vanha siirtolaiskylä, jossa perinteitä ei ole unohdettu, kylässä oma Räisälämuseo Rauhallinen ja luonnonläheinen elinympäristö Sijainti lähellä Kokemäen keskustaa, josta löytyvät peruspalvelut, sekä Pitkjärven urheilu- ja vapaa-aikakeskusta Isot omakotitalotontit Monipuolinen osaaminen Turvallinen elinympäristö elää ja asua Hyvät liikenneyhteydet, noin tunti Turkuun/Tampereelle ja 2,5 h Helsinkiin. 	<ul style="list-style-type: none"> Raskas liikenne on lisääntynyt, jonka seurauksena tiet ovat suurimman osan vuodesta heikossa kunnossa ja turvattomuus tiellä on lisääntynyt Kylän palvelurakenne on heikko Haja-asutusalueella sijaitsevien tonttien puute Vanhat, ränsistyneet rakennukset Uusia asukkaita on vaikea saada mukaan kylän yhteiseen toimintaan Kunnallisteknisissä palveluissa puutteita
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> Monipuoliset harrastusmahdollisuudet lähellä, mm. jalkapallo-, pesäpallo-, ja urheilukenttä, jäähalli, ravirata, Pitkä- ja Ilmijärvi sekä monipuoliset lenkkimaastot Aktiivinen kyläyhdistys, joka on saanut paljon aikaan Monipuolinen seuratoiminta Innokkaat talkoolaiset Lapsille hyvä ja turvallinen paikka kasvaa Naapuriapu toimii hyvin kylällä Kaupungin kaavoittama asuinalue kylän koulupiirin alueella 	<ul style="list-style-type: none"> Uusia ihmisiä pitäisi saada kylään asumaan, jotta kyläkoulun tulevaisuus olisi turvattu Uusia asukkaita pitäisi saada mukaan kylätoimintaan, jotta se säilyisi vireänä tulevaisuudessakin ja pystyisi ajamaan kylän omaa etua Onnettomuusriskit kasvavat, kun tiet ovat huonossa kunnossa ja raskas ajoneuvoliikenne on lisääntynyt etenkin syksyisin Tehomaatalouden mukanaan tuomat ongelmat

Tuomaalassa toimivat yhdistykset ja yritykset

Tuomaalan kyläyhdistys

Tuomaalan kyläyhdistys on perustettu 26.5.2002. Kyläyhdistyksen toimialueena on Tuomaalan koulupiiri. Kyläyhdistyksen tarkoituksena on edistää kylän asukkaiden yhteistyötä, omatoimisuutta, kylän elinkelpoisuutta ja toimia sen edunvalvojana. Yhdistys pyrkii edistämään kylän asukkaiden toimeentulomahdollisuuksia, kylän vakinaisten ja vapaa-ajan asukkaiden viihtyvyyttä, harrastus- ja kulttuuritoimintaa sekä yhteistyötä. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys osallistuu kylän etujärjestönä kylää koskevaan suunnitteluun ja pyrkii vaikuttamaan päätöksentekoon eri organisaatioissa. Tekemällä aloitteita ja esityksiä, antamalla lausuntoja viranomaisille ja muille järjestöille sekä osallistumalla kylän kehittämistoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen yhdistys tiedottaa toiminnastaan sekä järjestää kokouksia, kursseja, esitelmä- ja keskustelutilaisuuksia, erilaisia kulttuuritilaisuuksia ja muuta vastaavaa toimintaa.

Kyläyhdistyksen vuosien 2002-2004 toiminta

Tuomaalan kyläyhdistys on erilaisilla toimenpiteillä pyrkinyt edistämään Tuomaalan koulukeskuksen rakentamista kyläläisten harrastuspaikaksi varsinaisen koulutyön ohella.

2002

- Kyläläisille lähetettiin kysely (120 kpl), jossa selvitettiin kyläläisten tarpeita ja odotuksia yhteistoiminnan ja kylän kehittämisen kannalta. Vastauksia saatiin 14 kpl.
- Kylätoiminnan viriäminen huomioitiin paikallislehdistössä, jossa oli juttu Tuomaalan kylätoiminnan aktivoitumisesta.
- Rantapallokenttä aktivoitiin harrastustarkoituksiin.
- Talkoilla rakennettiin leikkimökki koulun piha-alueelle. Talkooiltoja järjestettiin 16 kpl.
- Akkainsauna pidettiin joka toinen torstai.
- Koulun kentällä järjestettiin lapsien urheilukoulu.
- Äiti-lapsi –piiri kokoontui 5 kertaa.
- Bussipysäkin pohja rakennettiin koulukeskuksen kohdalle tien varteen.

2003

- Koulun alueelle rakennettiin grillikatoks, jonka tekotalkoita pidettiin 16 kpl.
- Bussipysäkki rakennettiin valmiiksi.
- Grillikatoksella järjestettiin kaksi kertaa nyyttikestit, joissa oli yhteensä yli 40 kävijää.
- Kerhotilojen kohennettiin hankkimalla ikkunoihin uudet verhot, kalusteita ja mikroaaltouuni.
- Akkainsauna järjestettiin 8 kertaa kuntolenkkien kanssa. Keväällä pidettiin perennpäivä.
- Turun yliopiston Porin yksikön opiskelijat haastattelivat entisiä siirtolaisia pro seminaarityötään varten, joka kertoo räisäläisten evakkomatkoista ja sopeutumisesta Tuomaalaan.
- Paperivarasto tyhjennettiin kyläläisten voimin.
- Vuoden aikana saatiin 50 km/h nopeusrajoitus kylän keskeiseen risteykseen.
- Kyläyhdistys hankki "Hyvää Joulua" –tervehdystaulun, joka toivotti joulunaikaa kylän ohikulkijoille.
- Marttojen ja Tuomaalan koulun kanssa yhteistyössä toteutettiin metsäkirkko 18.12. Mukana oli n. 250 henkilöä, myös kylän ulkopuolelta oli saapunut osallistujia tunnelmalliseen tilaisuuteen.
- Uudenvuoden vastaanottajaiset koulun ympäristössä, mukana n. 150 kyläläistä.
- Vuoden lopulla julkaistiin ensimmäinen kylätiedote, jossa kerrottiin kyläyhdistyksen tulevista tapahtumista.

Kuva 2 kyläyhdistyksen talkoilla on rakennettu koulun pihapiiriin mm. bussipysäkki koululaisille ja grillikota.

2004

- Laskiaisrieha järjestettiin Tuomaalan koulun pihalla. Yleisöä oli noin 100 henkeä. Ohjelmassa oli hevos- ja moottorikelkka-ajelua sekä leikkimielisiä kilpailuja. Paikalla tarjottiin hernekeittoa, makkaraa, kahvia, munkkeja ja mehua.
- Oripään kangas- ja kudetalolle sekä Loimaan Sisustusliike Ribboniin tehtiin tutustumisretket. Matkassa mukana oli 22 henkilöä.
- Kyläyhdistys järjesti retken Turun puutarhamessuille. Matkassa mukana oli 28 henkilöä.
- Eija Kannisto Satakuntaliitosta kertoi ideoita kylän toiminnan kehittämiseen.
- Pro seminaarityö kulttuuriperinnön tutkimus esiteltiin Tuomaalan koululla alkuna mahdolliselle kyläkirjan teolle.
- Kesän aikana talkoita järjestettiin 15 kertaa. Talkoilla rakennettiin mm. jääkiekkokoppi. Sadekesä häytti talkoita.
- Metsäkirkko Tuomaalan koululla. Osanottajia noin 100 henkilöä. Metsäkirkko järjestettiin yhteisesti koulun ja Tuomaalan Marttojen kanssa.
- Uudenvuoden vastaanotto koulun pihalla.

Tuomaalan muut yhdistykset

Tuomaalan Kyläyhdistys

Tuomaalan Kyläyhdistys toimii seuraavien yhdistysten kanssa yhteistyössä. Tuomaalan yhdistystoiminta on ollut hyvin vilkasta jo monen vuosikymmenen ajan.

Räisälän Pamaus ry

V.U. seura Räisälän Pamaus ry perustettiin vuonna 1908 huolehtimaan nuorison liikunnasta ja urheilusta. Sotavuosien jälkeen seura aloitti vuoden 1946 syyspuolella uudelleen toimintansa. Seuran toimintaan kuuluvat yleisurheilu, uinti, jalkapallo, lentopallo ja jääkiekko. Jäsenmäärä on noin 250. Joukkuepeleissä seura on ollut mukana puulaakisarjoissa. Nykyisin yhdistys toimii paljon yhteistyössä Tuomaalan kyläyhdistyksen kanssa.

Tuomaalan Martat ry

Tuomaalan Marttayhdistys on perustettu vuonna 1946. Yhdistys jatkaa Räisälän Kivipellon marttojen toimintaa. Marttayhdistyksen keskeiset toimialueet ovat koti, puutarha ja moninainen neuvontatyö.

Tuomaalan Maamiesseura ry

Tuomaalan Maamiesseura ry:n toimenkuvaan kuuluu koneiden hankinta, vuokraus ja retkien järjestäminen mm. maatalousnäyttelyihin. Jäseniä yhdistyksellä on noin 40 kappaletta. Keväällä 2005 Tuomaalan maamiesseura osti kaksi uutta leikkuupuimuria, jotka ovat jäsenten yhteiskäytössä.

Tuomaalan Erä-Veikot ry

Tuomaalan Erä-Veikot ry on perustettu vuonna 1948. Seuran tarkoituksena on harjoittaa järkiperäistä metsästystä, riistanhoito- ja luonnonsuojelutoimintaa, metsäampuma-urheilua ja kenneltoimintaa. Nykyinen jäsenmäärä on 25 kappaletta. Tarkoitustaan seura toteuttaa hankkimalla käyttöönsä metsästys- ja riistanhoitoalueita, suorittamalla riistanhoitotöitä, valvomalla metsästys- ja riistanhoitoalueillaan tapahtuvaa metsästystä, seuraamalla toimialueensa riistatilannetta, huolehtimalla luonnonsuojeluun liittyvistä käytännön toimista, kouluttamalla jäseniä, järjestämällä metsästys- ja urheiluammunnan suoritus- ja kilpailutilaisuuksia sekä edistämällä metsästyskoiratoimintaa.

Kokemäen Karjalaiset ry

Kokemäen Karjalaiset ry -yhdistyksen toimenkuvaan kuuluu nykyään "ukkokerho", jonka puitteissa järjestetään tarinatapaamisia ja talkootyötä sekä koulun pihan maisemointia ja asunto- ja talousrakennuksen kunnostusta kaksi kertaa kuussa.

Räisälän Hevosjalostusyhdistys

Räisälän Hevosjalostusyhdistys on perustettu jo vuonna 1880. Seura on hyvin harvinaislaatuinen, koska se on tiettävästi ainoa luovutetun Karjalan alueen hevosseuroista, jonka toiminta jatkuu yhä edelleen. Yhdistys on talvisodan jälkeistä parin vuoden katkoa lukuun ottamatta, toiminut yhtäjaksoisesti jo 125 vuotta. Räisälän Hevosjalostusyhdistyksellä on tällä hetkellä 55 jäsentä, pääosa Kokemäen, Köyliön, Säskylän ja Euran kuntien alueelta. Yhdistyksen jäseneksi voivat liittyä kaikki hevosjalostuksesta ja -urheilusta kiinnostuneet räisäläissukuiset henkilöt. Ravikilpailujen järjestäminen on ollut hevosjalostusyhdistyksen toiminnassa keskeistä, 1980 -luvun alun jälkeen niiden järjestämisestä on kuitenkin luovuttu tuotannollisista syistä johtuen. Räisälän Hevosjalostusyhdistys on edelleen Kokemäen raviradan omistajayhteisön, Sataravi Oy:n, suurin osakkeenomistaja ja tällä tavoin vahvasti tukemassa paikallista hevostaloutta ja -harrastusta. Viimeisten parinkymmenen vuoden aikana Räisälän Hevosjalostusyhdistyksen toiminta on painottunut entistä enemmän räisäläisen hevosmiehperinteen vaalimiseen ja ylläpitämiseen sekä räisäläisten hevosharrastajien vapaamuotoiseen yhdessäoloon. Toiminnan kohokohtia ovat olleet hyvin valmistellut ja johdetut ravimatkat Kuninkuusraveihin sekä kotiseutumatkat Räisälään.

Tuomaalan kylän alueella toimivat ja asuvat yrittäjät

1. Satakantti Oy; paalauspalvelu ja lannanlevitys
2. Autohajottamo Peipohjan Autovaruste
3. Kokemäen Sähkö-Piste Markku Suominen; sähkötyöt, asennukset
4. Traktorihuolto Jukka Männikkö; traktorien huolto ja korjaus
5. Hoitola Ukkovarvas Eija Korsman
6. Hoitola Suokanto Liisa
7. HR-Nostot Hannu Rakkolainen
8. P. Rakkolainen Tmi; sähkötyöt, asennukset
9. Seppo Markkula; raviohjastus, valmennus
10. Vexin Putkityö Veikko Hanhilampi
11. J-Malli Ky Jarmo Kosonen; valumallien valmistus
12. YksiöMetalli Arto Suutari; metallityöt, asennukset
13. Metallityö A. Uusimaa; metallityöt, asennukset
14. Suokkaan Kuormaus Mika Vandell; jätepaperi ym.
15. Autoilija Ari Ketonen
16. Autoilija Jukka Siuro
17. Jari Skaffari Tmi; maatalouskoneiden myynti ja vaihto
18. Kokemäen hieronta Pentti Nousiainen
19. Konditoria-Leipomo HerkkuHetki Outi Juhela

Vuoden 2005 kyläkyselyn satoa

Toukokuussa 2005 Tuomaalassa toteutettiin kyläkysely kylän menestystekijöistä ja uhkatekijöistä ja tulevaisuuden suuntaviivoista. Täytettyjä lomakkeita palautettiin 31 kpl. Lomake oli talouskohtainen.

Tärkeimmiksi kylän hyväksi puoliksi nousivat turvallinen ja kaunis ympäristö (taulukko 1). Vaihtoehtoista piti valita kaksi parhaita. Kylän kehittämisessä asukkaiden mielestä pitäisi keskittyä kyläkoulun turvaamisen toimenpiteisiin, kuten asukashankintaan ja kylän tiestöä tulisi parantaa (taulukko 2). Myös näistä vaihtoehtoista piti valita kaksi tärkeintä.

Taulukko 1.

Kylän hyvät puolet

Turvallinen ympäristö	29 %
Kaunis ympäristö	18 %
Asukkaiden hyvä yhteishenki	13 %
Hyvä naapuriapu	13 %
Hyvä sijainti ja liikenneyhteydet	11 %
Hyvä talkoohenki	10 %
Kylien seuratoiminta	5 %
Hyvät kunnalliset palvelut	1 %
Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut	0%

Taulukko 2.

Toimenpiteet, joihin kylän kehittämisessä tulisi keskittyä

Kyläkoulun turvaamisen toimenpiteet, asukashankinta	40 %
Tiestön parantaminen	40 %
Kylälaisten yhteishengen kohentaminen (tapahtumat yms.)	8 %
Ympäristön viihtyvyyden parantaminen	7 %
Paikallisen kulttuuriperinnön esilletuominen	4 %
Ympäristön turvallisuuden parantaminen	1 %

Paikallinen yhdistystoiminta on kaikkien vastaajien mielestä edistänyt asukkaiden viihtyvyyttä ja kylän elinvoimaisuutta. Kylän palvelujen riittävyyteen on vastaajista 67 % tyytyväisiä ja 33 % tyytymättömiä. Vastaajista 23 % ei osallistu paikallisyhdistysten toimintaan. Satunnaisesti yhdistysten tilaisuuksiin osallistuu 54 % vastaajista ja aktiivijäseniä on 23 %. Kylän kehittämiseen haluaa osallistua 74 % vastaajista. Kyläkyselyssä esitettiin myös erilaisia väittämiä. Eniten samaa mieltä oltiin siitä, että naapuriapu toimii hyvin kylällä ja asuinympäristö on terveellinen (taulukko 3).

Taulukko 3 Kylää koskevat väittämät	Samaa mieltä %	Eri mieltä %	Ei osaa sanoa %
Harrastusmahdollisuudet ovat hyvät	74	10	16
Vanhusten asiat on hoidettu hyvin	23	23	54
Kylän nuoriso voi hyvin	46	8	46
Asuinympäristö on terveellinen	91	3	6
Päivähoito on hyvin järjestety	52	10	38
Kylän tiet ovat hyvässä kunnossa	7	90	3
Pelastuspalvelut ovat nopeasti saatavilla	42	13	45
Lapsille on turvallisia leikkipaikkoja	71	10	19
Nuorisolla on hyvät harrastusmahdollisuudet ja -tilat	40	33	27
Naapuriapu toimii kylällä	93	0	7
Kylän yhteisöllisyys edistää turvallisuutta	74	3	23
Tiet ovat turvallisia liikkua	29	68	3
Ympäristö on hyvin hoidettu ja viihtyisä	74	13	13

Kuva 3 Kylän koulualueen maisemia.

Kyläkyselyyn vastanneiden mukaan kylälle kaivataan seuraavanlaista yhteistä toimintaa (taulukko 4).

Taulukko 4. Yhteistoiminnan tarve

Kylätapahtumat ja -juhlat	63 %	Markkinat	10 %
Yhteiset retket	42 %	Jotain muuta	7 %
Erilaiset talkoot	35 %	Urheilukisat	14 %
Luontoretkeily	22 %	Harrastusteatteri	0 %
Ei kiinnostusta kylän yhteisestä toiminnasta	7 %		

Toiminnan päämäärä - Loistava tulevaisuus Tuomaalassa

Kyläkoulun alue - kylän sydän

Koulun alueella on kylätoiminta saanut aikaan monia positiivisia muutoksia viime vuosien aikana. Koulun alueen pihapiirin kunnostamisen jatkamista pidetään tärkeänä edelleen. Keskeisinä toimenpiteinä tulevaisuudessa ovat koulun kentän alueen kehittäminen virkistystoiminnan lisäämiseksi. Urheilukenttä kaipaa tasoittamista ja jääkiekkokaukalo täytyy kunnostaa. Kentän läheisyydessä sijaitsevaan metsään voitaisiin rakentaa juoksurata.

Kyläkoulun sivurakennuksessa toimivan Räisälämuseon toimintaa voisi kehittää enemmän matkailussa hyödynnettäväksi. Samoin toiseen kyläkoulun sivurakennukseen on rakenteilla maatalousmuseum. Harvan kyläkoulun alueella toimii kaksi museota. Näitä voitaisiin hyödyntää esittelemällä kohteita mm. paikallisille asukkaille ja matkailijoille, järjestämällä pieniä opastettuja kierroksia.

Kyläkoulun alueella on puutteita kunnallistekniikassa. Kun kyläkoulun jätevesien puhdistusratkaisun toteuttaminen tulee ajankohtaiseksi viimeistään vuonna 2013, on järkevintä toteuttaa alueelle yhteinen ratkaisu jätevesienpuhdistukseen. Mikäli viemärointi kaupungin viemäriverkkoon tulee liian kalliiksi tai on mahdotonta, on vaihtoehtona toteuttaa alueelle jätevesien kyläpuhdistamo, jonne viemäroidään sekä kyläkoulun, että lähimpien kiinteistöjen jätevedet. Viemäroinnin toteuttaminen tarvitsee esisuunnittelua ja alueen asukkaiden mielipiteiden kartoitusta jätevesien käsittelyratkaisujen toteuttamisesta. Kyläkoulun alueelle on myös ehdotettu hyötyjätepiesteen rakentamista, mikä edistäisi jätehuollon palvelutasoa. Hyötyjätepiesteeseen voisi tuoda metallia, lasia, paperia, pahvia ja paristoja. Tällä hetkellä keräyspaperia ja pahvia voi tuoda kyläkoulun varastorakennukseen, josta kylän seurat hoitavat paperin eteenpäin.

Asukashankinta

Kylän kehittyminen ja säilyminen vireänä asuinpaikkana edellyttää olemassa olevien asukkaiden viihtyvyyden lisäksi myös uusien asukkaiden saamista asettumaan kylälle asumaan. Eräs tapa helpottaa alueelle muuttoa on tehdä alue tutuksi ja laatia esimerkiksi tonttikartta myytävänä olevista tonteista.

Tuomaalan kylällä ei ole omia nettisivuja. Niiden laatiminen on keskeistä, jotta kylä tulisi tunnetummaksi. Nettisivuilla tulisi olla tietoja kylällä toimivista yrityksistä, kylän tarjoamista mahdollisuuksista asukkaille ja tietoa tapahtumista. Nettisivujen päivityksestä tulisi huolehtia ajallaan. Myytävänä olevat tontit ja kiinteistöt pitää kartoittaa ja laittaa Tuomaalan nettisivuille, jotta potentiaalisia uusia asukkaita saadaan kylään asumaan. Tuomaalan nettisivut tulevat osaksi Kokemäen kaupungin nettisivustoa.

Tonttien myyntiin saamiseksi on tärkeää etsiä halukkaita maanomistajia, jotka ovat valmiita myymään omistamastaan maasta tontteja asutuskäyttöön. Kunnallisteknisten palvelujen saatavuuden selvittäminen on tärkeää tontteja kartoitettaessa.

Tiestön kunnan ja turvallisuuden edistäminen

Suurin osa kyläläisistä haluaisi parantaa tiestön kuntoa. Liikenteen lisääntymisen ja raskaan ajoneuvokaluston aiheuttaman rasituksen myötä tiet ovat usein todella huonossa kunnossa, mikä aiheuttaa vaaratilanteita. Ehdotuksena on esitetty kestopäällystetien rakentamista ainakin kyläkoululle asti tai vaihtoehtoisesti soratien kunnostamista. Nykyisten teiden reunat sortuvat suhteellisen helposti ja suurimman osan vuodesta tiet ovat todella kuoppaiset ja huonokuntoiset. Nykyiset hoitotoimenpiteet ovat riittämättömät. Tiestön kunnan parantuminen edistäisi myös kylän turvallisuutta.

Risteyksessä, jossa Linjatie, Tuomaalantie, Torisevantie ja Ilmijärventie kohtaavat, on näkyvyys todella huono. Risteykseen pitäisi rakentaa peilit näkyvyyden edistämiseksi. Mahdollisuuksien mukaan myös katuvaloja voisi lisätä. Tällä hetkellä katuvalot toimivat Linjatien, Tuomaalantien, Torisevantien ja Ilmijärventien risteyksessä noin muutamasta kymmenestä metristä muutamaan sataan metriin em. teitä pitkin.

Useimmat teiden varsilla olevat sillat ovat huonossa kunnossa. Siltarakenteiden uusiminen on ajankohtaista. Samalla kunnostetut siltarakenteet edistäisivät maiseman viihtyisyyttä.

Maiseman viihtyisyyden ja virkistysmahdollisuuksien edistäminen

Koska Tuomaalassa on paljon maalaismaisemaa, sen esille tuominen nähdään tärkeäksi. Kylää tulee entistää vuoteen 2013 mennessä korjaamalla huonokuntoisia rakennuksia. Tällä tavoin myös maisemaa saadaan viihtyisämmäksi. Vanhaa maalaismaisemaa ovat kuvanneet maitopukit, jotka ovat lähes täysin kadonneet tienvierustoilta. Tuomaalaan rakennetaan koristamaan ympäristöä muutama maitopukki. Maisemaa rumentavien, vanhojen, lahoamispisteissä olevien suulien korjaamista pidetään tärkeänä viihtyisyyden edistäjänä. Kylän viihtyisyyttä edistää myös pihapiirien siisteys ja kauniit istutukset.

Kuva 4 Kylän peltoaukeiden maisemia.

Tuomaalan kylässä on monipuoliset lenkkimahdollisuudet. Metsässä oleville lenkkipoluille on rakennettu siltoja, jotta metsäojien ylitys sujuisi helpommin. Tarkoituksena on selvittää luontopolun rakentamismahdollisuutta Tuomaalan koulun alueelta Pitkällejärvelle ja mahdollisesti Ilmijärvelle asti.

Jouluisin kylän asukkaita ja ohikulkijoita tervehtii lumiukko sekä Jouluntoivotus -maalaus.

Muita esille tulleita ehdotuksia

Kylän yhdistystoiminnan ylläpitäminen on tärkeää. Vaikka toiminta on tällä hetkellä aktiivista, on tarpeellista saada uusia toimijoita, etenkin nuorista kylään muuttajista. Uudet asukkaat jäävät helposti toiminnan ulkopuolelle. Uusia asukkaita voi houkuttaa toimintaan mm. toivottamalla heidät tervetulleeksi kylään toimittamalla pienen tervetuliaislahjan esimerkiksi kyläyhdistyksen toimesta.

Kylään hankitaan kokoontaitettavat pitopöydät ja niiden kuljetusvaunu. Pöydät tulevat olemaan kylän useiden yhdistysten ja seurojen käytössä. Pöydät kuljetusvaunuineen on hankittu vuonna 2005 Karhuseutu ry:n myöntämällä EU:n Leader+ -rahoituksella.

Kyläkirjan laatimista on pohdittu. Kyläkirja olisi tarkoitus laatia kylän historian eri vaiheista, mikäli kiinnostusta ilmenee.

Vanhusten palveluiden parantamista pidetään tärkeänä, jotta iäkkäämmät asukkaat pystyisivät asumaan kodeissaan mahdollisimman pitkään.

Karjalaisperinnön esilletuomista ei sovi unohtaa, vaikka kylän rakenne on muuttunut vuosien varrella.

Lähteet

- Ikala, T. & K, Iso-Pietilä. Tän on jouduttu ja täällä eletään ja pysytään. Räisäläisten evakkomatkat sotavuosina ja sopeutuminen Tuomalaan. 34 s. Proseminarityö 16.3.2004. Kulttuuriperinnön tutkimus. Turun yliopisto.
- Kerttu Javanaisen muistelmat.
- Kokemäen kaupunki. Haja-asutusalueen kartta.### Maanmittauslaitos, 425/MYY/05
- Kokemäen Sanomat 11.12.1989, 17.12.1990, 21.1.1991, 28.1.1991, 4.2.1991. Karjalaiset Kokemäellä.
- Kokemäen Sanomat. 7.9.1995. Evakot loivat Tuomaalan kylän.
- Karjala. 15.1.2004. Kokemäen Tuomaala oli suurin karjalaiskylä.
- Kyläkysely 2005.
- Lalli. 26.10.1940
- Lalli. 8.3.1941
- Leppänen, E. (toim.) Kyläsuunnitelma - tehdään tulevaisuutta. 15 s. Suomen Kylätoiminta ry:n julkaisu 1/2005.
- Tuomaalan kyläyhdistyksen vuosien 2002-2004 toimintakertomukset.
- Räisäläinen 9.12.2004. Tuomaalan karjalaiskylä 60-vuotias.
- Räisäläinen 15.9.2005. Hevosjalostusyhdistyksessä vahdin vaihto.